

Hví sýna harðskap bert fyrri at sýnast at vera tann sterki, ið ikki letur sær diktera?

Tað tykist at vera soleiðis, at okkara arbeiðsgevarar hava valt sær tað til livsreglu og lóg: *altíð at spenna innóti, vísa hin knýttu nevan, tá ið arbeiðarar og fiskimaðurin hætta sær at koma við krovum, veri tey rimulig og rættvis, til bata og gagn fyrri báðar partar ella øvugt, tað er líka mikið, tey skulu mótast við hørðum. Tað skal gjørt stríðast og berjast, dórenn gjávið verður minsta sindrið eftir.*

Hetta er ein ræðulig livsregla. Hvar, ið henda harðskapins stóða her, er ikki ilt at fata. Hetta er ein ræðulig stóða fyrri arbeiðararnar, fyrri land okkara og fólk. Men hetta er ikki minst ein ræðulig stóða fyrri sjálvar arbeiðsgevararnar, so sagt sum eitt gott samarbeiði, eitt álitisforhold, eitt vinarlag ímillum tann arbeiðandi og tann arbeiðsgevari er hitt hollasta og tryggasta grundarlag fyrri eitt og hvørt virki, fyrri eina og hvortj fyrirtøku, meðan tvørskapur, harðskapur og illvilji partanna millum mógya og bróta niður ofta líka nógv og meir, enn upp verður bygt.

Menn megna duga at fata, at vit eru øll **menniskju**. Okkum øllum býður innóti at verða skúgvad til viks, undirmerkt og kúgað. Tað eru fá og eingi ímillum okkum, sum við góðum hjá finna seg við at fá sín menningarlíga rætt skerdan. Eitt og hvørt trykk elvir mótrykk. Hvortj einastu ferð, ið harðskapur verður nýttur heldur enn at nýta vinnu og forstáð, skapast illvilji, mótstóða og stríð, ofta oyðandi og lenjandi stríð, oyðandi og lenjandi til báðar síðir, í bæði borið. Hetta er ein livslóg, ein lóg, ið hevur seg, um ein ikki skrivur sær hana aftan fyrri oyrað og roknar við henni.

Ímillum arbeiðararnar og arbeiðsgevararnar á Tvoroyri er við at draga móti skarpskeringum. Hví? Svárið er givið frammanfyrri. Arbeiðsgevararnir hava sýnt harðskapin, tvørskapin, hin knýttu stríðsnevan har ið fatan og vinnu vildi borið báðum partum gagn og sóma.

Arbeiðararnir hava leingi, íggjenum mong ár, biðið um at fingið kontanta lönningan. Fyrst nei, so aftur nei og nei! Og láid so stríðið var komið í hæddina og eitt samarbeiði var við at bresta, góvu teir «stóru» eftir, gingið við til ein sáttmála, ið heimlaði arbeiðararnum kontanta lönningan. Men lönningan kom ikki longur enn í sáttmálan viðvíkjandi teim flestu. Lyftið varð brotið — arbeiðararnir **skuldu** hava tað á sama hátt sum áður: arbeiðslonin **skuldi** betalast við at keypa uppá kladduna. Har lá arbeiðarinn, kommunan og samfelagið í sama rosshafti og ómagaskapi. Hava arbeiðsgevararnir roknad við, at hesin alburður kundur doyva krav arbeiðarans, hava teir roknad skeivt. Tilfukur alburður kundi eydnast áður, tá ið eingi felag, eingin samlokunda var at kenna ímillum fjóldina, tá ið óvít og óupplýsingin lá sum ein marra, sum eitt trælband yvir fólkini. Tilfukur alburður kann eydnast eina stutta tíð, nakrar ferðir enn. Men hann eydnast ikki í longdini — so langt er hin norðlenska, harímillum hin forøyska, arbeiðarafjöldin kominn

ÚR SUDUROY

í mentan, upplýsing og felagskapsstyrki. Arbeiðarinn á Tvoroyri vil vísa, at hann er maður at krevja sín rætt til kontanta lönningan hildnan, gjøgnumfórnan. Tað vilja menn fáa at siggja. Kontanta lönningan. Hetta krav er ikki nakað kollveltingarkrav. Tað er ikki annað enn, hvat ið er gjøgnumfór, praktiserad fyrri langari tíð í øllum norðanlondum fyrri ikki at siga alla staðni í verðini — **uttan í Foroyum.**

Uttan í Foroyum — og tó tykjust allir menn, ið ein kemur á tal við manna millum, at vera so rorandi samdir um, at kontant lönningan má verða. Hetta at ganga og skriva í kladdu sum lon fyrri eins arbeiði staðin fyrri at betala kontant við tí peningi, ið ein vinnur við arbeiðinum, er ein ósunnur máti, er eins ringt og drepanið fyrri arbeiðarinn sum fyrri arbeiðsgevarin — og kommununa, samfelagið í síni heild. Kommununa! Hesi menn okkara arbeiðsgevarar við óðrum stórum harrum, loypa uppá bæði bein við hondunum um hovið krossandi seg ímóti socialism, ið skulu vilja renna kommununa í rót. Teir skuldu spart sær hesar lótar, so leingi sum teira alburðir, teira politikkur yvir fyrri arbeiðararnum, samfelagnum, hevur rent kommunurnar í ófarið. Allir sóknarstýrslimír hava roynt tað, eisini umbodsmennirnir fyrri okkara arbeiðsgevarar hava gjørt ta syrgjalu roynd, at har er ilt at fá skattin inn. Kontantloysi og kladduóskilið — og ikki einans illvilji og smár inntøkur sum ofta sagt verður — er hovudsorsokin til eftirstøðurnar — teit vannlukku restancelistar og útpántingur. Vóru okkara arbeiðsgevarar so góðir við kommununa, loftingið og land okkara, sum teir siga seg at vera, vildu teir skunda sær at koma kladduóskilinum og kontantloysinum til livs. Teir gjördu tað, um teir slekkaðu eitt sindur av síni stórmannskenslu og hugdu kalt og forrættisliga uppá síni og samfelagsins viðurskifti og gagn og besta.

Men tessverri! Teir tykjust ikki at vilja slekka nakað av stórmannskenslu. Ólókli! Himmalrøpandi ólókli! Tí við framhaldi av hesari teirra stórheit, tvørskapi og **ørskapi** snora teir lykkjuna um síni egnu bein.

Sum vit søgdu í hesum blaði, hava arbeiðararnir á Tvoroyri viðtikið at stovna eitt útbetalingskannntór, ið skal «klára» fyrri allar arbeiðararnar í «Fylking» fyrri hvortj viku.

Kannntórð bjryði tann 22. februar. Eftirlitskort (kontrollkort) var givið hvortj arbeiðara til at lata arbeiðsgevarin tekna tímararnar uppá fyrri hvønn arbeiðsdagin. Ein skuldi ikki kunna hugsað tað sum møguligt, at ein arbeiðsgevari vildi hava nakað innóti at geva sínum arbeiðara kvittun fyrri tímatálið, ið arbeiðt var í. Vit duga illa at hugsa okkum, at maður, ið fær pening ella peningsvirði (arbeiði) frá einum óðrum, at hann í heild tikið hevur loyvi at nokta at geva kvittun fyrri tað móttikna. Men ikki tess minni hendi tað, at láid arbeiðarinn á Tvoroyri um kveldið kom til arbeiðsgevarin við sínum eftirlitskort fyrri at fáa kvittun fyrri tímatálið, varð

Hesnafóðrið „SNØGG“,

ið er vorðið viðgitið til at fáa honur at verpa, fæst hjá

D. J. ENNI á Tvoroyri.

tað sýtt honum. Ein arbeiðsgevari var so dystum lærður, at hann tók ein og ein arbeiðara inn á kannntórð og segði: tú kanst fáa kontanta lon, men eg vil einki hava við títt kort at gera einka við at betala íggjenum nakað kannntórð hjá tykkum. Men arbeiðararnir kendu roykin. Teir vistu hvussu tað hevði verið við kontantunum uttan útbetalingskannntór. Teir søgdu tí nei takk og hildu fast um útbetalingskannntórð.

Eftirlitskortini vóru ikki uppáteknaði av arbeiðsgevarunum. Uttan eftirlitskort kann eitt útbetalingskannntór ikki virka. Arbeiðararnir máttu tí sleða kannntórnum eina stutta tíð fyrri at búgva seg til tað tikið ið kann boyggja teir stóru harrar at geva eftir: sáttmálan uppá uppsagði — og láid so tíðarfreistin — ein mánaður — er áli, megna arbeiðsgevararnir annaðhvørt geva eftir ella verður verfall («streika»). Vit spyrja okkara góðu arbeiðsgevarar: **Hvi elva fram harðskap, har tit víð forstáðis og vinnu kunna gagna tykkum sjálvum samstundis sum tit gagna tykkara arbeiðarum?** Hvi ikki rætta ta bróðurliga hondina fram heldur enn at sýna hin knýttu nevan tykkum sjálvum eins og arbeiðarunum sum samfelagnum til taps og skaða? Hvi?

„Sandheden“.

»Dimmalætting« (nr. 15) tykist at vera reiðiliga orkymlað av okkara sakligu og samferðugu frágreiðing av partanna stóðu til jarðspurningin. Hetta gleið okkum. Tí vit siggja ella hóma ímillum orðini, at tann fólkalugur, ið er við at reisa seg fyrri at fremja tað stóra uppskot til eina grundbroylan av okkara jarðavindskiftum, er við at trokka sambandið við sær. Kundi tað eydnast, var okkara ynski gingið út. Sambandið er reinur meiruti á tingi. Gongur tað við málinum sum tað er, er borgin tikið og sakin vunnin. Og tað er tað, ið vit ynskja.

Um sambandið nú vil leggja allar árar um borð fyrri at fremja tað á tingi liggjandi uppskot til »Reform af det færøske Landbrug«, vilja vit fegnir fyrigeva tí tess himpi og »Forbehold«, tað áður hevur haft í hesum »Reformarbejde«.

Guds barn er, ið batnar. Tað er meiri mannsligt at broyta stóðu sína til bata enn at trossa á eini rangari og skaðilgari stóðu. Men tað er skeivt at royna at fyrigykla annað enn er rætt og satl. Og »Dimmalætting« kann ikki, so fegin hon enn vil, burtforklára, at tann stóða, ið sambandið á tingi higartil hevur tikið til ynski um eina radikala gjøgnumgangandi umskipan av okkara jarðbrúksviðurskiftum til bata fyrri okkara ognarleysa flokk, hevur verið so full av »Forbehold« og »Betrækteligheder«, at ein ikki hevur kunna funnið nakað ídni

og enn minni eldhug fyrri málinum. Tvørturímóti! Sambandsins »Forbehold« og »Betrækteligheder« hava ikki lovað viðstreym, men boðað um andstreym.

»Dimmalætting« kann ikki bríða okkum, at vit ikki hava »refererað« nóg mikið av lötingsins nevndaráli. Vit hava júst »refererað« alt álitið sum tað er — meiri kunnu vit vel ikki gera. Lesararnir hava fingið tað heila. Vit kunna ikki gera við, at álitið sigur, at tað er ikki »Sandhed« sum »Dimmalætting« sigur, út yvir tað, at sambandið og sjálvstýrið — aftaná at hava undirstrikað allar »Betrækteligheder« og tikið »Forbehold«, og aftaná at hava verið við til at sýtt niðurstøtingini av tí av ministeriinum ynsktu landbrúkskommisjón — vóru við til at stemma fyrri Viðsteins og íls uppskoti til avgerðar, at nevndin kortini skuldi setast.

Men sum sagt: Vit lata gjarna tað farna hvíla, so framt sambandið setur eina striku yvir síni »Forbehold« og »Betrækteligheder«, ið tess verri ikki eru sor fyrri at seta sínar hestahógar undan í »Dimmalættingar »Sandhed«. Strúkið allan andstreym, eisini hesar hestahógar, og fremjið málið! og til kunnu so, sambandsmenn, gjarna við øllum lótum, faktum og fremmandum og lærðum orðum siga, at okkara »Kendskab til og Interesse for det færøske Landbrug er overfladisk, politisk Passion« o. s. fr. — Tí hava reinan meirluta, eingin kann forða tykkum. Tí kunna arbeiða skjótt. Forøya fólk biðar við tókini ella revsingini. Vit skulu rópa verri enn Baals prestar, men tit skulu ikki sum Baal stæppa at durva. Meiri kunnu vit ikki gera fyrri hesum máli fyrr enn aftaná 1936.

Fiskimannafelagið „Semjing“!

Mangur maður mundi ógvast við í seinasta »Krossi« at lesa eina lýsing um, at stovnað var eitt nýtt fiskimannafelag við tí háðersluna navninum »Semjing«. Í hesum tíðum hendir hitt mest ótrúliga. Verðin er full av svikjarum, trælum og leigusveinum hjá hovudkampum. Tað undrar vist ongan at tilfikir misvokstur trívast, har ið hin landskendi hovudkampurin Niclas Niclasen í Seyrvági fær sínar fingrar.

Fiskimennirnir megna nú meiri enn á nokrum síni krevja samanbald »solidaritet« av hvortj um óðrum. Tann fiskimaður, ið nú fer úr Forøya Fiskimannafelag, er svikjari, skráubrotari, ið er ein andstygd millum allar rættar felagsmenn. Okkum lystir at siggja tann fiskara ið leggur hetta skemdarorð á seg við at svikja Forøya Fiskimannafelag og gerast limir í hesum svikjara felagi, ið sum úlvur í roði kallar seg »Semjing« — **við 1. kr. í limagjaldi!** — Hvi ikki einki limagjald, tá ið ein skal vera trælur. Ein króna er ov nógv at fara fyrri einki.

Osemja, spreinging, klovingur, svikjari, sníðleypari, bróðurmyrdari o. s. fr. eru undir ná-

verandi viðurskiftum tey rættu nevnið fyrri hesum felagi.

Eitt nýtt karaktermerki frá N. Niclasen!

Man tað verða mangir fiskimenn ið vilja ganga hansara Judasar orindi?

Vit trúgva tí ikki fyrr enn tað er hent.

Tíðindi.

Famien.

Daarlige Tider og daarlige Tidende. Det er Omkvædet. Hvorfor? Hvem kan svare. De vise skal forstyrre Verden, lærte vi jo. Saa maa der ogsaa være noget om det. Et er sikkert og vist — de vises Frugter i Famien er ikke prisværdige. De er i hvert Fald meget vanskelige at forðøje. Eller er det saa, at vi arme udi Famien er lidt vanskelige. Dette sidste faar jeg mig ikke til at tro — vi er jo ikke forvante med Civilisationens Herligheder og Goder. Ak, desværre. Med Staven i Haand og Posen over Bag, saaledes er vi kendte, naar vi drister os ud af vor Bortgængelighed. Spørg d'Hrr. Ørvinger og Tveraa Borgere. Jo, det passer.

Daarlige Tider! Vi kender ikke til andet. Det har været særlig haardt for os i Aar, da Naturens Strejke har været permanent (jeg heder den ærede Redaktør se efter, om dette meget herde Ord, som jeg har fundet hos Vismanden L.-S. i »Dimmalætting«, er rigtig stavet. Jeg tror for Resten, at jeg ogsaa har set det hos hans Dobbelgtænger i »Forøyaftíðindi«. Hvad er det nu denne hedder? Det er vist noget med Slutningen eller Endelyd af Samuelsen). Jeg sagde Strejke. Ja, vi er ikke vant til andet, end at alle vore Forhaabninger strejker. Nu ser det ud til, at Foraars- og Sommerfiskeriet vil strejke efterpaa at Hostfiskeriet — Vinteren snaker vi ikke om — strejkede eller slog fra eller fejl, hvordan det nu er, man siger det paa Dansk. Jeg kan desværre ikke Færøsk med Pennen. Med Munden er det noget helt andet. Den har jeg klar, naar de høje Herrer — selvfølgelig i aandelig Forstand — kommer til Famien. Jeg kan saadan i al Fortrolighed betro d'Hrr., at jeg har mange Mundfuld at give dem, selvfølgelig ikke af den Slags, som man bærer i Posen over Fjeldet, dog er det ikke umuligt, saa fremt Naturen fojer sig, at der ikke ogsaa levnes dem noget af det, som glæder den materielle Del af Overvæsenerne — jeg havde min Moje med ikke at skrive Uvæsenerne. Men jeg klarede den alligevel. Man skal jo være høflig, selv om Hjertet er som hos Jesuiterne, der tillod sig at være hjertefromme i Munden, mens de svor paa noget helt andet i deres Hjertes. Det var den sidste E.d. der var den hellige og afgørende for dem.

Jeg gjorde nu et Sidespring og kom bort fra det med Strejke og Fiskeri. Hostfiskeriet slog altsaa fejl eller gav ikke nævneværdigt. Det eneste, som vi Famninger har haft at beskæftige os med, er Jordarbejdet. Men det ser saaledes ud, som vore høje Herrer er i Færd med ogsaa at erklære os Lockout eller Strejke her og fravriste os denne ene Talent for at give den til dem, der har fem, har i Overflod, f. Eks. til en Fem-